Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/ESPO/BcD/023/25
Názov predmetu	Európska verejná správa
Rozsah	2P
Počet kreditov	5
Vyučujúci	PhDr. Dalibor Mikuš, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Predmet je ukončený záverečným testom v priebehu skúškového obdobia.
Prednášky sú spojené s povinnou účasťou študentov.
Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať minimálne 56% Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

• identifikuje a vysvetlí základné princípy konštituovania a fungovania európskeho administratívneho priestoru a jeho význam pre organizáciu verejnej správy v európskych krajinách;
• charakterizuje a interpretuje kľúčové pojmy, princípy a dokumenty súvisiace s fungovaním európskej verejnej správy;
• rozlišuje a porovnáva základné modely organizácie verejnej správy v európskych štátoch vrátane duálnych a integrovaných modelov;
• analyzuje osobitosti miestnej a regionálnej samosprávy vo vybraných európskych krajinách a vysvetlí ich postavenie v rámci príslušných správnych systémov;
• identifikuje a posudzuje základné determinanty centralizovaných a decentralizovaných modelov verejnej správy a ich uplatňovanie v rôznych typoch európskych štátov;
• aplikuje princípy samosprávneho riadenia pri analýze konkrétnych modelov verejnej správy a vysvetľuje ich fungovanie v širších politických, inštitucionálnych a územných súvislostiach;
• porovnáva a kriticky hodnotí fungovanie verejnej správy v jednotlivých európskych krajinách, identifikuje ich spoločné znaky, rozdiely, výhody a limity;
• samostatne spracuje a prezentuje komparatívnu analýzu vybraných modelov verejnej správy, odborne argumentuje a aplikuje získané poznatky pri štúdiu európskych politík a súčasných problémov verejnej správy.

Stručná osnova predmetu

1. Úvodná prednáška – oboznámenie s podmienkami a so základnými pojmami kurzu
Predstavenie cieľov, obsahového zamerania a podmienok absolvovania predmetu a vymedzenie základných pojmov súvisiacich s európskou verejnou správou.
2. Vývoj európskeho správneho priestoru
Charakteristika historického a inštitucionálneho vývoja európskeho administratívneho priestoru a hlavných faktorov ovplyvňujúcich jeho formovanie.

3. Klasifikácia systémov verejnej správy v európskom priestore
Teoretické vymedzenie a porovnanie základných modelov verejnej správy podľa miery decentralizácie, územného usporiadania a vzťahov medzi jednotlivými úrovňami vládnutia.
4. Decentralizovaný model verejnej správy v silne regionalizovaných štátoch - Taliansko
Analýza organizácie verejnej správy v Taliansku so zameraním na postavenie regiónov, miestnej samosprávy a rozdelenie kompetencií medzi jednotlivými úrovňami verejnej správy.
5. Decentralizovaný model verejnej správy v silne regionalizovaných štátoch - Španielsko
Charakteristika španielskeho modelu verejnej správy so zameraním na autonómne spoločenstvá, ich kompetencie a vzťahy medzi centrálnou, regionálnou a miestnou úrovňou.
6. Decentralizovaný model verejnej správy v zložených štátoch - Nemecko
Analýza federálneho usporiadania Nemecka, postavenia spolkových krajín a mechanizmov výkonu verejnej správy na federálnej, krajinskej a miestnej úrovni.
7. Decentralizovaný model verejnej správy v zložených štátoch - Rakúsko
Charakteristika rakúskeho federálneho modelu verejnej správy, postavenia spolkových krajín a obcí a rozdelenia kompetencií medzi jednotlivými úrovňami.
8. Decentralizovaný model verejnej správy v unitárnych štátoch stredoeurópskeho typu
Komparatívna charakteristika verejnej správy vo vybraných stredoeurópskych unitárnych štátoch so zameraním na decentralizáciu a fungovanie miestnej a regionálnej samosprávy.
9. Decentralizovaný model verejnej správy v unitárnych štátoch balkánskeho typu
Analýza osobitostí verejnej správy vo vybraných balkánskych unitárnych štátoch a hodnotenie procesov decentralizácie a postavenia územnej samosprávy.
10. Centralizovaný model verejnej správy v unitárnych štátoch ostrovného typu
Charakteristika centralizovaných modelov verejnej správy vo vybraných ostrovných štátoch so zameraním na organizáciu štátnej správy a rozsah samosprávnych kompetencií.
11. Centralizovaný model verejnej správy v unitárnych štátoch mediterránneho typu
Analýza centralizovaných systémov verejnej správy vo vybraných mediterránnych krajinách a postavenia miestnej a regionálnej úrovne v rámci ich správneho usporiadania.
12. Zosumarizovanie samosprávneho riadenia v rámci skúmaných modelov
Komparatívne zhodnotenie princípov, foriem a mechanizmov samosprávneho riadenia v analyzovaných modeloch verejnej správy a identifikácia ich spoločných znakov a rozdielov.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu: povinný predmet, prednáška
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2 týždenne
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

HALÁSKOVÁ, Martina. 2009. Veřejná správa v Evropské unii. Opava: Optys, 2009. ISBN 978-80-85819-77-9.
JÜPTNER, Petr a Martin POLINEC.2009. Evropská lokální politika 2. Praha: Institut politologických studií FSV UK, 2009. ISBN 978-80-254-3510-6.
KONEČNÝ, Stanislav.2016. Verejná správa v členských štátoch Európskej únie. Bratislava: Mayor, 2016. ISBN 978-80-969133-8-1.
PANARA, Carlo – VARNEY, Michael. 2015. Local Government in Europe. London: Taylor and Francis Ltd, 2015. s 448. ISBN 978-1138930049
ŠVIKRUHA, Martin. 2021. Verejná správa vo vybraných krajinách.Trnava: UCM v Trnave, 2021. s. 61. ISBN 978-80-572-0187-8

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český, anglický